

Consiliul Județean Harghita
Harghita Megye Tanácsa

HMTJ 33 / 2016 (14.06.2016)

Ikt. szám: 12899/14.06.2016

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ
PÁLYAORIENTÁCIÓ HARGITA MEGYÉBEN

Előterjesztő: Elemző Csoport

A BESZÁMOLÓ ELŐTERJESZTÉSÉNEK IDŐPONTJA 2016. JÚNIUS 14.

ELŐZMÉNYEK

Hargita Megye Tanácsa évek óta figyelmet fordít a megyében élő fiatalok sorsára, jövőjének alakítására. Számos tevékenysége irányul a fiatalokra. Az ifjúságot, diákokat célzó pályázatait, programjait több száz személyt érnek el közvetlenül minden évben. A fiatalok jövőjével kapcsolatosan már bizonyítottan pozitív lépéseket tett meg, például a szakoktatás fellendítésére tett erőfeszítései, gyakornoki programjai révén. E lépések között a pályaaorientációs szaktanácsadás is szerepel, segítve a diákokat a 8. osztály utáni iskola vagy szakma kiválasztásában. Az egész megyére kiterjedő kérdőíves felméréssel megvizsgáltuk a pályaválasztási szaktanácsadás sikerességét a 8. osztályos diákok, illetve a szüleik körében.

MÓDSZERTAN

A reprezentatív kérdőíves felmérés 2016. március hónap folyamán történt, bevonva a megye valamennyi általános iskoláját. A minta kiválasztása során a rétegzett mintavételi eljárást alkalmaztuk. A Hargita Megyei Tanfelügyelőségtől kapott adatok szerint a 2015–2016-os tanévben összesen 2645 magyar és 494 román nyelvű diák tanul 8. osztályosként. Összesen 1000 darab kérdőívet küldünk el a diákoknak, ugyanennyi példányt a szülőknek, nyomtatott formában. A diákok számának meghatározásához a 2011-es népszámlálási adatokat használtuk fel, pontosabban a megye településeinek lakosságszámát, illetve a magyar és román nyelvű lakosainak arányát. E létszám és összetételi arány szerint osztottuk el a kétszer 1000 darab kérdőívet településenként. Egy településen belül azonban a 8. osztályos diákok létszámával arányosan kapott minden iskola egy bizonyos számú kérdőívet. A szülőknek küldött kérdőívek számát is ez az arány határozta meg.

Ezek eljuttatása és begyűjtése a megyei tanács munkatársai segítségével történt, felkeresve minden iskolát a megyében. Összesen 936 diák, és 835 szülő válasza érkezett be és került feldolgozásra. Így a válaszadási arány 93,6% a diákok és 83,5% a szülők esetében.

EREDMÉNYEK

Diákok

A válaszadó diákok mintegy négyötöde (797 diák) magyar anyanyelvű.

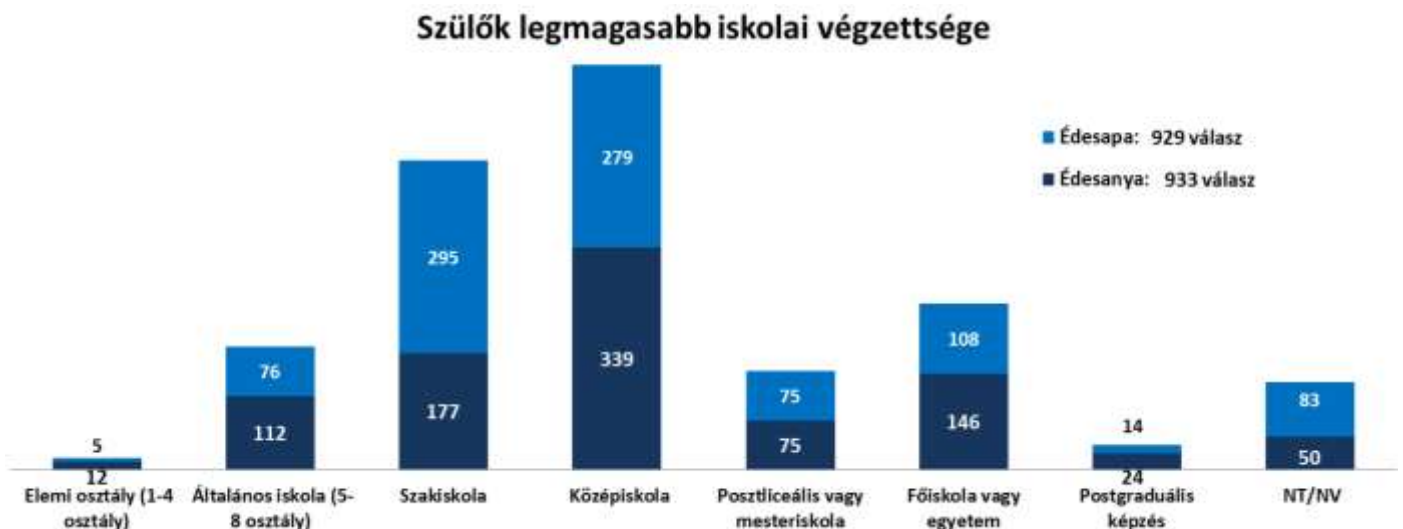

1. ábra: A válaszadók anyanyelv szerinti eloszlása

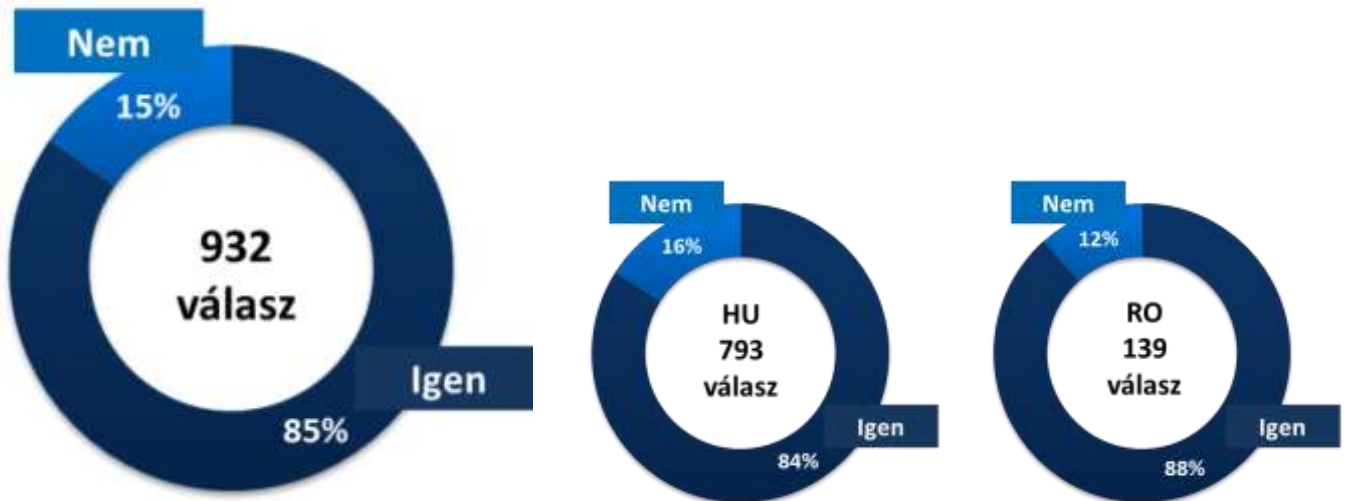
2. ábra: A válaszadók neme szerinti eloszlás

A kérdőív kitért a diákok szüleinek az iskolai végzettségére is, külön az édesanya, illetve külön az édesapa esetében. Megállapíthatjuk, hogy a szülők több mint 58%-a szak- vagy középiskolai végzettségű.

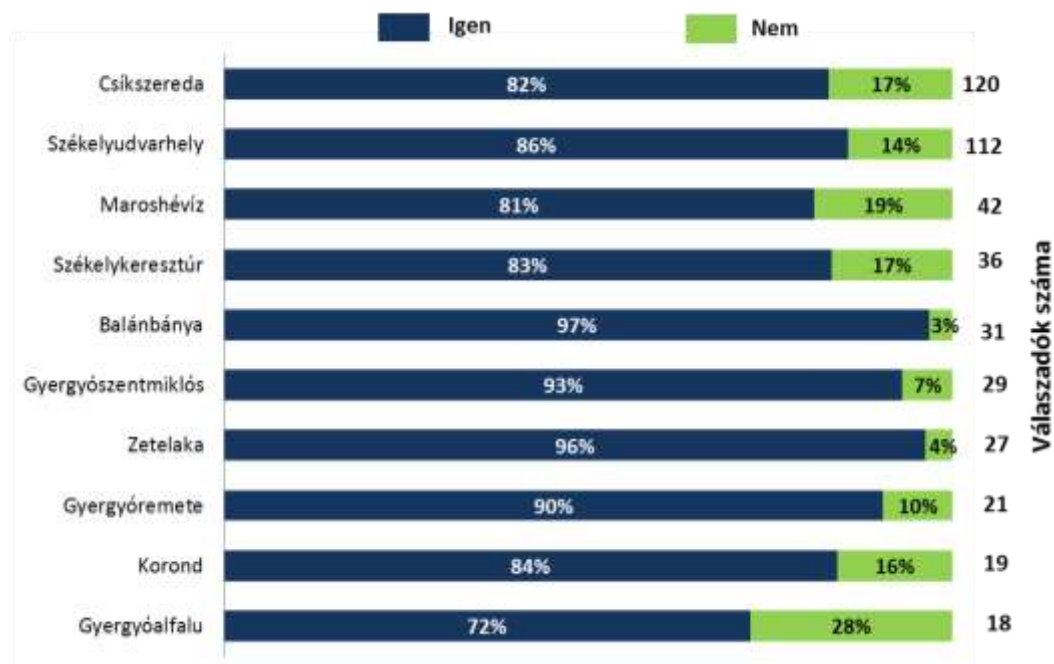
3. ábra: Szülők iskolai végzettsége

Arra a kérdésre, hogy részesült-e valamilyen pályaorientációs szolgáltatásban, a legtöbb diák, a beküldők 85%-a, igennel válaszolt. Az anyanyelv szerinti eloszlás ugyanezt támasztja alá, bár a román nyelvű válaszadók közül arányában kevéssel többen részesültek ilyen szolgáltatásban, mint a magyar nyelvű diákok.

4. ábra: Tanácsadásban részesülő diákok aránya és anyanyelv szerinti eloszlásuk

Települések szerint elosztva változó azoknak az aránya, akik részt vettek pályaorientációs tevékenységen, vagy részesültek ilyen szolgáltatásban. Az alábbi ábra az első tíz települést mutatja be a beérkezett válaszok számának sorrendjében (az összes települést összegző táblázatot, az 1. melléklet tartalmazza).

5. ábra: Tanácsadásban részesülő diákok aránya települések szerint.

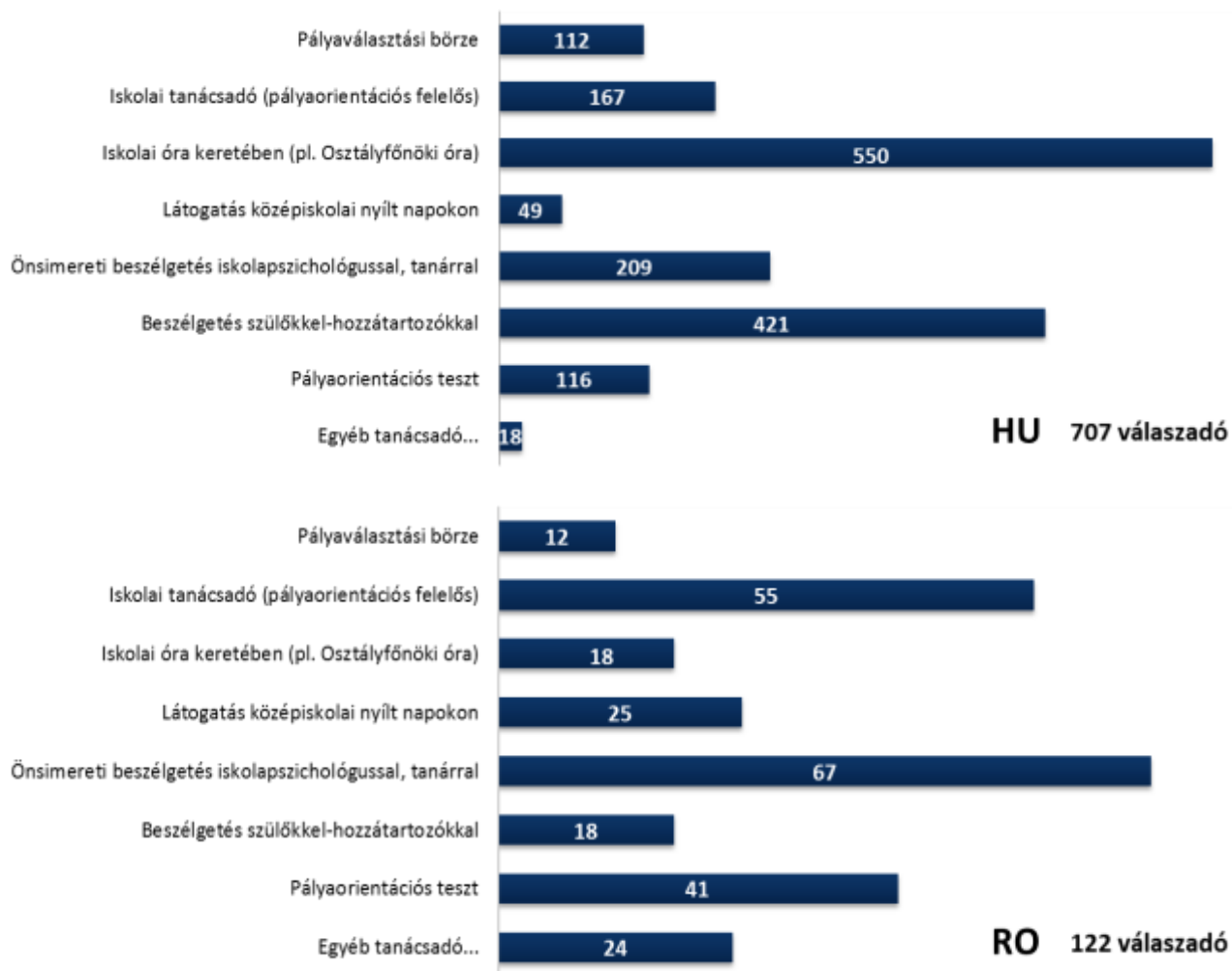
Kérdés: Ha kaptál már ilyen segítséget, kérünk, jelöld be, hol (több válasz is lehetséges)

Összesen 830-an azok közül, akik már részesültek ilyen jellegű tanácsadásban, az alábbi szolgáltatástípusokat jelölték meg, arra a kérdésre válaszolva, hogy hol kaptak már ilyen segítséget. Több lehetőséget is megjelölhettek.

6. ábra: Hol kaptak pályaválasztási segítséget

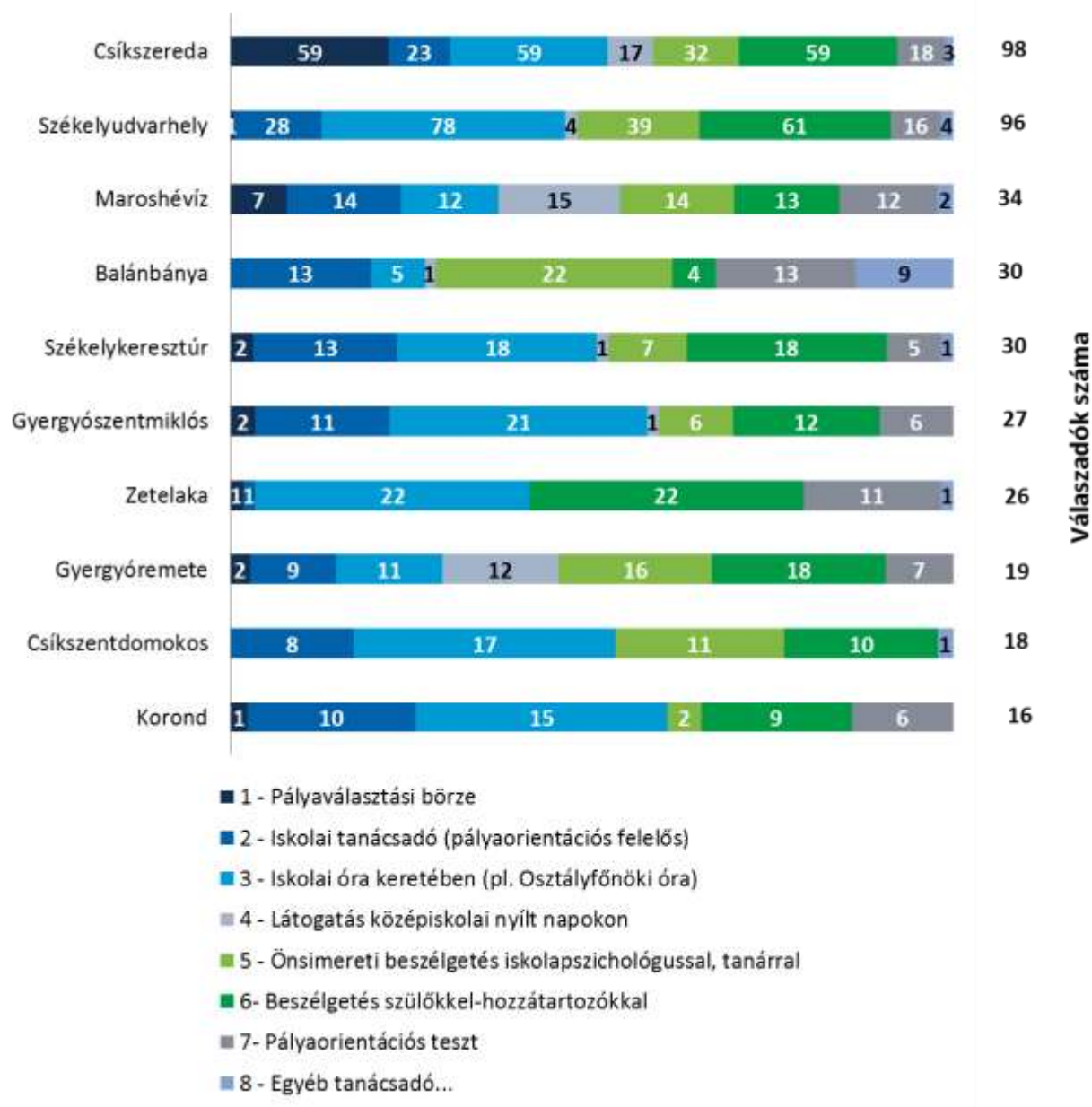
E válaszokat vizsgálva, az anyanyelv függvényében, megállapíthatjuk, hogy a magyar diákok leginkább az iskolai órák keretében, vagy a szülőkkel való beszélgetés során kaptak felvilágosítást az általános iskola befejezése utáni lépésekről, célokról. Ezzel szemben a román anyanyelvű diákok inkább egy tanácsadó, pszichológussal vagy tanárral, illetve tesztek segítségével kapták meg a szükséges információkat.

7. ábra: Hol kaptak pályaválasztási segítséget etnikai leosztásban

Az e kérdésre adott válaszok településenkénti eloszlását a 2. mellékletben található táblázat foglalja össze. Ebbe csak azoknak a diákoknak a válaszai kerültek be, akik az előző kérdésre („Kaptál-e már ilyen segítséget másoktól?”), igennel válaszoltak. Az alábbi ábra a beérkezett válaszok száma szerinti első tíz települést tartalmazza. Ezen adatokból is kiolvasható, hogy ezeken a településeken is leginkább az iskolai órák keretében, illetve a szülőkkel való beszélgetések során kapnak információt a diákok.

Ha kaptál már ilyen segítséget, kérünk, jelöld be, hol? (több válasz is lehetséges)

8. ábra: Hol kaptak pályaválasztási segítséget, településenként

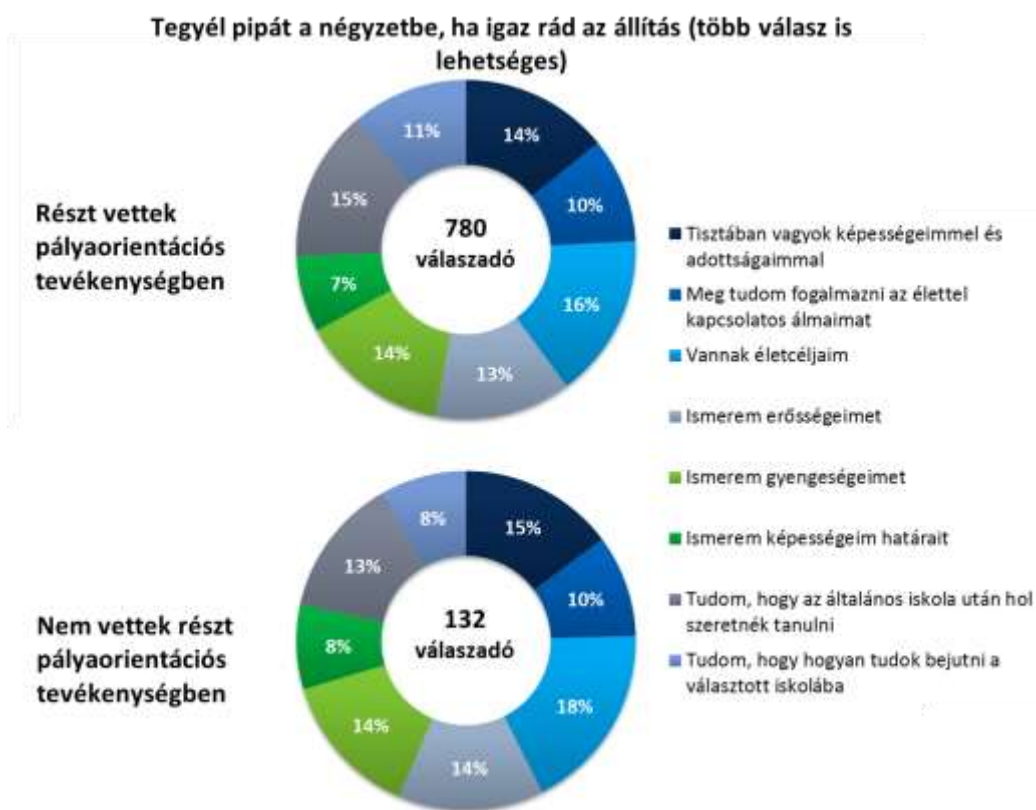
Kérdés: Tegyel pipát a négyzetbe, ha igaz rád az állítás (több válasz is lehetséges)

A következő kérdés arra kérdezett rá, hogy diákok mennyire vannak tisztában a saját képességeikkel, illetve céljaikkal.

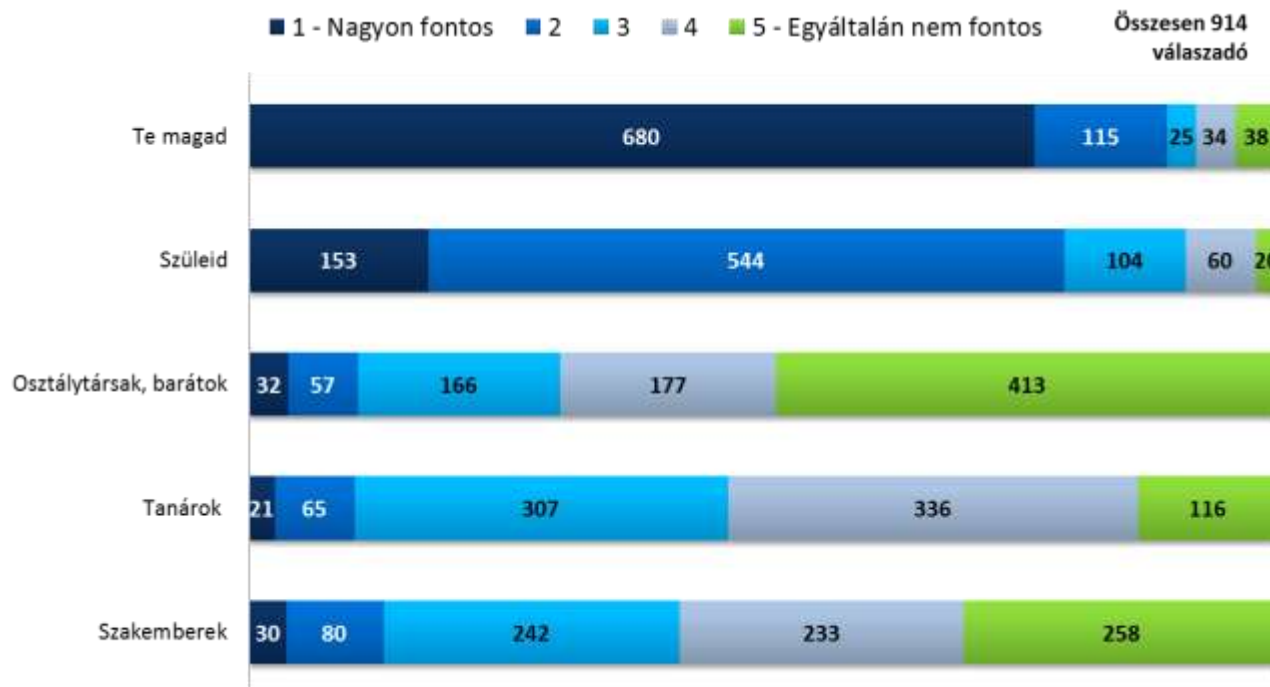
9. ábra: Képességek és célok ismerete

Megvizsgáltuk, hogy a célok és a képességek ismerete hogyan változik annak függvényében, hogy a diák részesült-e pályaeorientációs szolgáltatásban vagy sem.

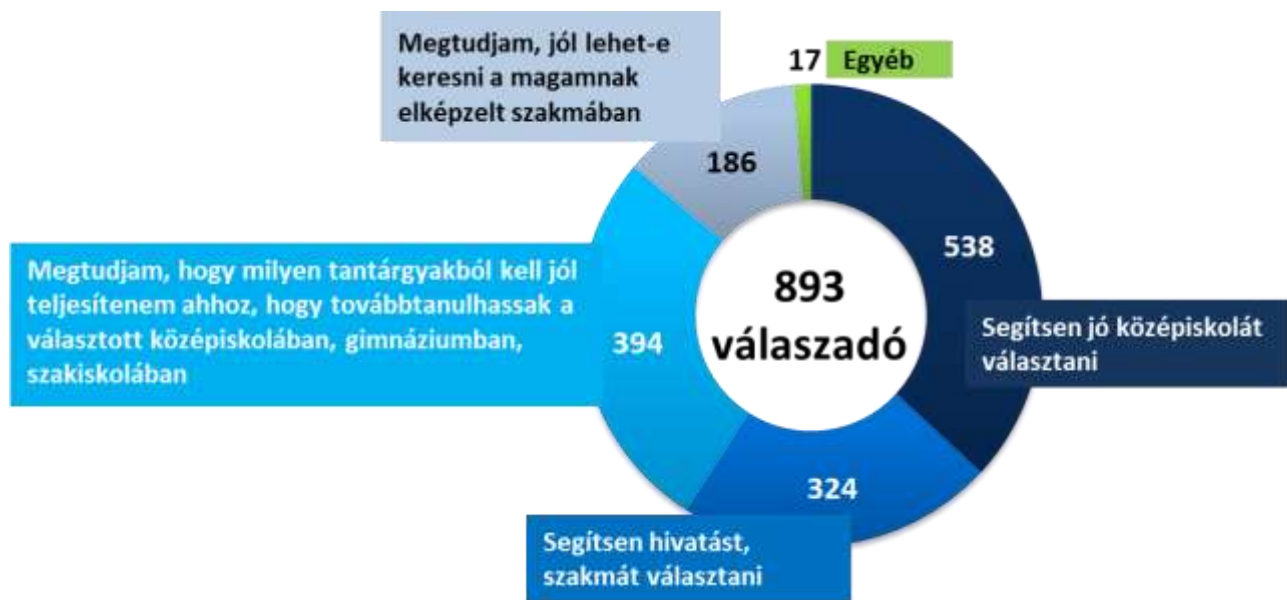
10. ábra: képességek és célok ismerete annak függvényében, hogy részesültek-e pályaeorientációs szolgáltatásban.

A képességek és célok mellett annak a meghatározása is fontos, hogy kik azok a személyek, akiknek a véleménye befolyásolja a diákokat a pályaválasztásukat illetően. A szakembereket tekintve a vélemények megoszlanak, a válaszadók többsége a 4. vagy 5. helyre sorolta a szakemberek véleményét a pályaválasztást illetően.

11. ábra: A válaszadók által megjelölt személyek fontossági sorrendje, akik befolyásolják véleményükkel a pályaválasztásukat

A diákok lehetőséget kaptak arra, hogy felsorolják, milyen elvárásokkal vettek részt a pályaválasztási tanácsadásokon. A válaszok alapján, leginkább a középiskola kiválasztásában vártak segítséget, illetve felvilágosítást arról, hogy a választott iskolában való továbbtanuláshoz milyen tantárgyak szükségesek.

12. ábra: A pályaorientációs tevékenységekkel szembeni elvárások

Az „egyéb” válaszlehetőségnél olyan elvárásokat küldtek be, mint:

- személyes képességek és erősségek megismerése, a választott szakmának, iskolai követelményeknek való megfelelés;
- bővebb felvilágosítás a választott szakmáról, iskoláról;
- minél több szakma megismerése, információk az előnyökről és hátrányokról;
- iskolák erősségeinek megismerése;
- jövőbeni stabil munkahely;
- iskolai órákon kívüli tevékenységek, szakemberek bevonásával.

A válaszadók szabadon megfogalmazhatták, hogy ha nem vettek részt eddig ilyen jellegű tevékenységen, akkor mit várnának el egy pályaorientációs szolgáltatástól. Összesen 139 válasz érkezett, amelyeket az alábbi felsorolás összegez, csoportosítva:

- segítség a megfelelő szakma megtalálásában, kiválasztásában;
- felvilágosítás, feladatok, követelmények ismertetése;
- segítség a megfelelő iskola kiválasztásában;
- börsék, gyakorlati bemutatók szervezése;
- információnyújtás a tantárgyakról;
- iskola, szakma ajánlása a jövő megalapozásához;
- tanácsok a továbbtanulással kapcsolatban;

- vélemény formálása a diákok által elképzelt szakmákról, alkalmasság felmérése, illetve az iskola meglátogatásának esélye;
- a kommunikáció növelése, információk minőségének növelése;
- érthetőbbé tenni a pályaorientációs szolgáltatásokat;
- pontos információk az iskoláról, osztályokról, szakokról, bejutási átlagokról, illetve az iskola oktatási körülményeiről, szabályokról;
- szakemberekkel való beszélgetés, vélemények megosztása tapasztalt személyektől;
- vizsgákra való felkészülés segítése;
- a jövővel kapcsolatos döntések meghozatalának segítése;
- az ilyen szolgáltatások, kurzusok formájában történjen, vagy részletes információkat nyújtson a szakmákról;
- a tevékenységek az Iskola másként programban történjenek, vagy a szakemberek, szakot oktató tanárok bevonásával;
- információk az iskola elvégzése utáni lehetőségekről;
- a bemutatott iskola, szakma hátrányainak ismertetése;
- továbbtanulási lehetőségek ismertetése, vizsgák, iratkozások és egyéb kapcsolódó információk átadása a diákoknak.

Szülők

A diákokhoz hasonlóan, a válaszadó szülők többsége is magyar anyanyelvű. Az összesen 835 válaszadóból 716 magyar és 119 román nyelvű.

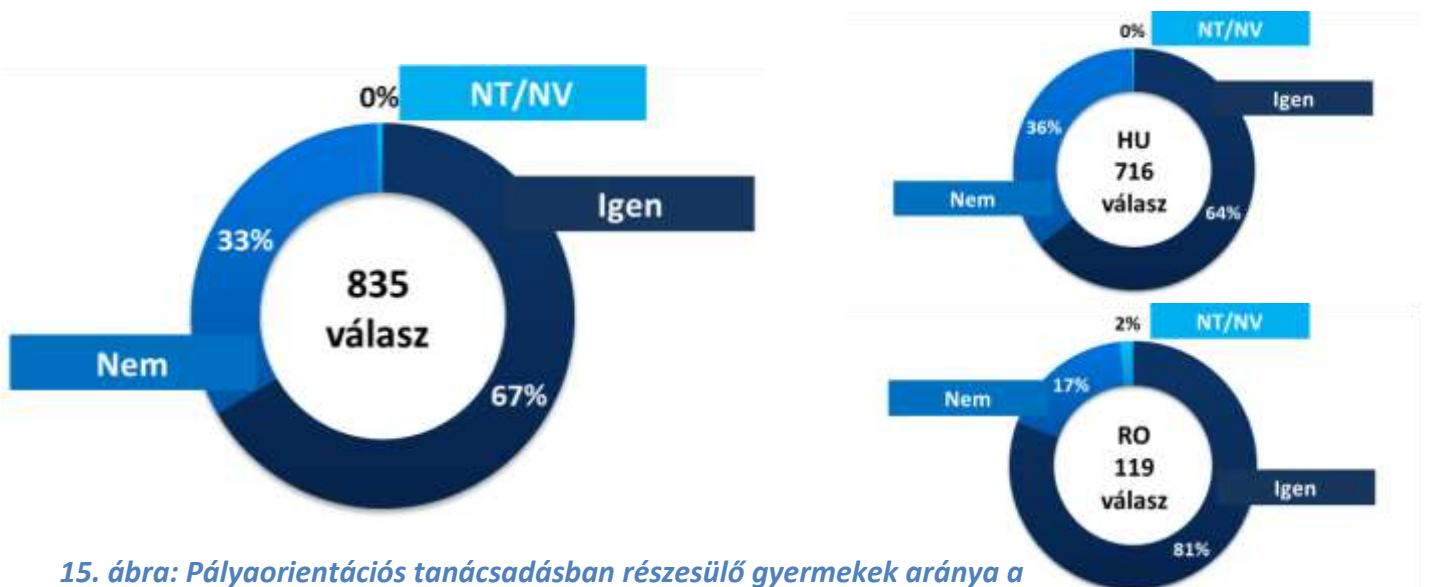
13. ábra: Válaszadó szülők anyanyelv szerinti eloszlása

14. ábra: Szülők nem szerinti eloszlása

A kérdőívet leginkább az édesanyák töltötték ki, a nemek szerint, 679 nő és 155 férfi küldte be a válaszát.

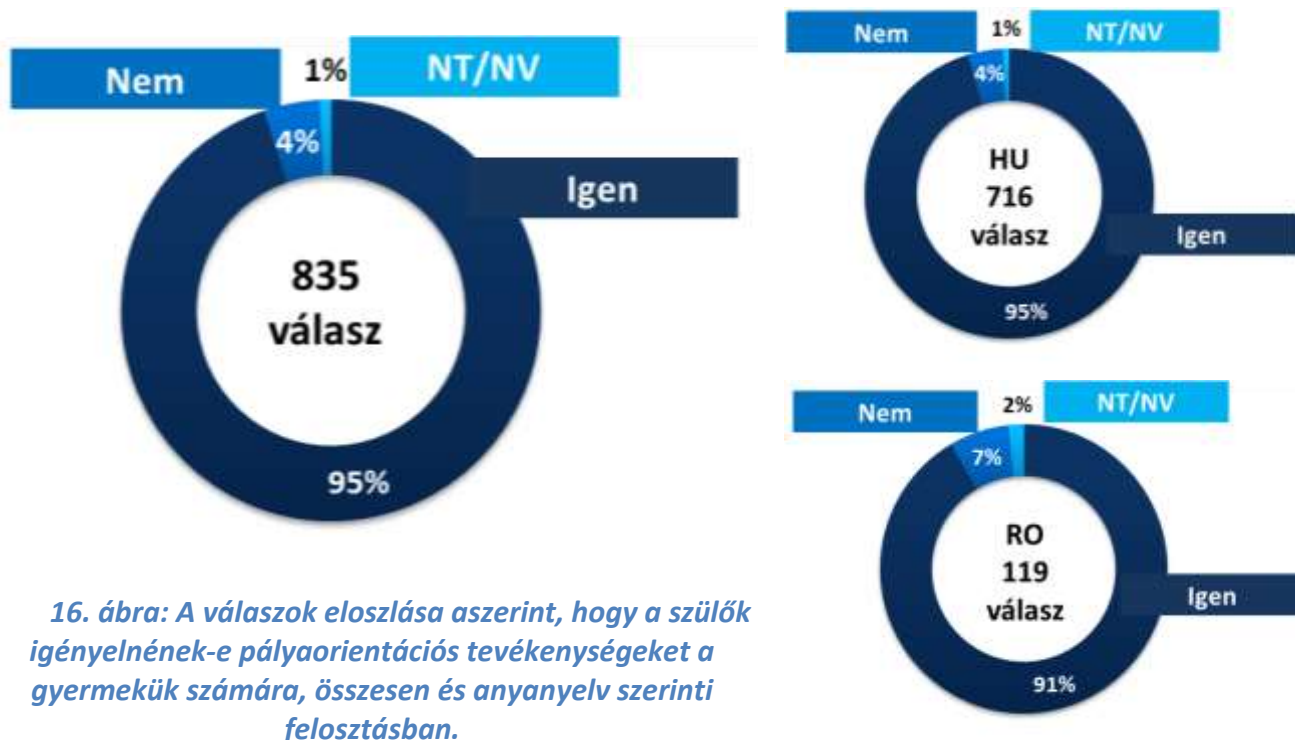
Kérdés: A pályaorientációs szolgáltatások sokfélék lehetnek: például segíthetnek, hogy gyermeke megismerje magát, a választható szakmákat, a munka világát vagy azt, hogy milyen képzéseken vehet részt. Az Ön gyermeke részesült pályaorientációs szolgáltatásban?

15. ábra: Pályaorientációs tanácsadásban részesülő gyermekek aránya a szülők etnikai eloszlása alapján

A szülők mintegy kétharmada válaszolta, hogy gyermeke részesült pályaválasztási tanácsadásban, részt vett ilyen tevékenységben. A nyelv szerinti eloszlásban azonban kitűnik, hogy a román nyelvűek közül arányában többen kaptak ilyen jellegű segítséget.

Kérdés: *Igényelne gyermeke számára ilyen jellegű tevékenységet?*

16. ábra: A válaszok eloszlása aszerint, hogy a szülők igényelnének-e pályorientációs tevékenységeket a gyermekük számára, összesen és anyanyelv szerinti felosztásban.

Szinte mindegyik szülő igényelne a továbbiakban ilyen szolgáltatás, tevékenységet a gyermeke számára, függetlenül attól, hogy már részesült-e ilyenben vagy sem. A válaszadókból csupán 10-en jelölték be azt, hogy gyermeke nem részesült ilyenben, és nem is igényel a továbbiakban ilyen jellegű szolgáltatást.

17. ábra: Abban az esetben, ha nem részesült gyereke ilyen szolgáltatásban, igényelné-e?

Kérdés: Ha gyermeke részesült szakmai jövőjére vonatkozóan pályaeorientációs tevékenységben, kérem, jelölje be, hogy ez milyen formában történt:

18. ábra: A válaszadók jelölései arra a kérdésre, hogy gyermekeik hol kaptak pályaeorientációs segítséget. Csak azok, akiknek a gyermeke részesült ilyen tevékenységben.

Amint az ábrán is látható, a legtöbb szülő az iskolai órákon nyújtott tanácsadást jelölte be, hasonlóan a diákokhoz. Az anyanyelv szerinti eloszlás azonban különbözik ettől, hiszen míg a magyar nyelvűek az órákat jelölték be, addig a román nyelvűek az önsimereti beszélgetést, iskolai tanácsadók szolgáltatásait választották. Ez tükrözi a diákok válaszait.

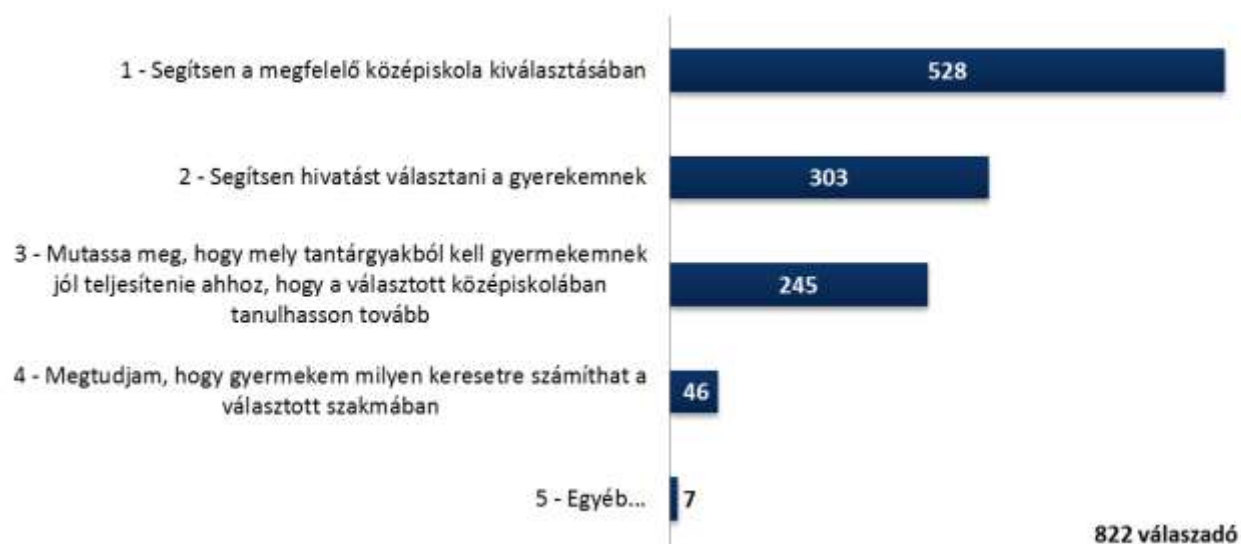
19. ábra: Milyen fajta tanácsadásban részesültek a gyerekek a szülők etnikuma szerint

Kérdés: Ön milyen mértékben vesz részt gyermeke pályaorientációval kapcsolatos döntéseiben?

Mint az ábrán is látható, a legtöbb szülő a gyerekeivel közösen dönt az elemi iskola elvégzése utáni lépésekről, iskolaválasztásról.

Kérdés: Jelölje be, mit vár el a pályaorientációs tevékenységektől (több válasz is lehetséges)

20. ábra: Szülők elvárása a pályaorientációs tevékenységekkel szemben

Függetlenül attól, hogy a gyermek részesült-e pályaválasztási szaktanácsadásban, illetve hogy igényelnének-e számára, a szülők az elvárásaikat jelölhették be e kérdésre válaszolva.

Az egyéb elvárások között olyanokat találunk, mint:

- Adjon bővebb magyarázatot a továbbtanulásról
- Segítsen a megfelelő egyetem, szakma kiválasztásában
- Segítsen jól megismerni a választott szakmát
- Minél több szakmát ismerjen meg a gyermek
- A meggyőződés erősítése arról, hogy a választott szakma megfelelő a gyermek számára
- Segítsen bepillantást nyerni a társadalmi tevékenységekbe

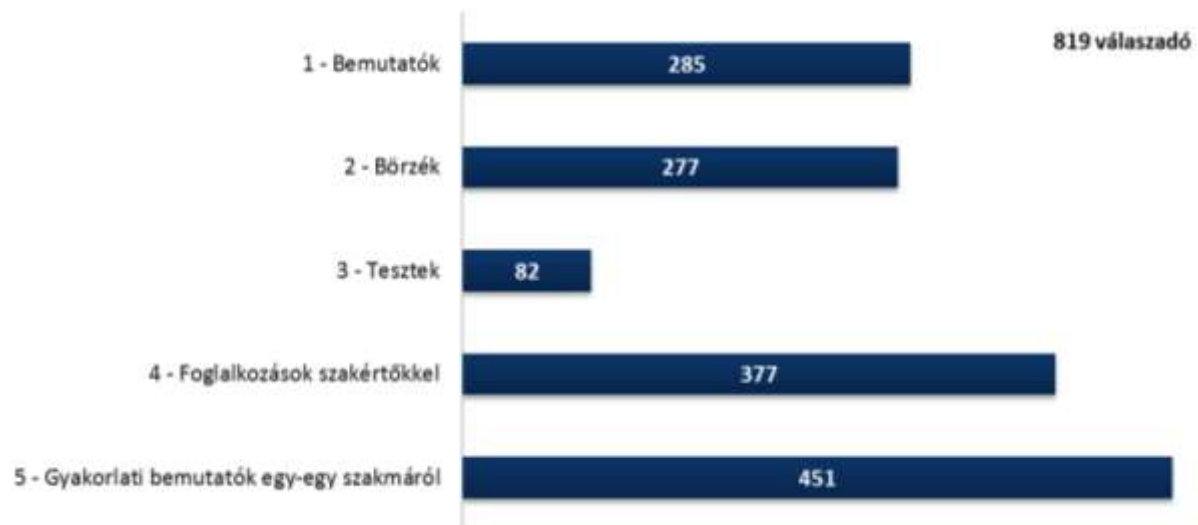
Kérdés: *Abban az esetben, ha az Ön gyereke nem részesült hasonló pályaorientációs szolgáltatásban, kérem, írja le, mit várna az ilyen jellegű tevékenységtől.*

E kérdésre számos válasz (összesen 109) érkezett a szülők részéről, megosztva az elvárásokat, véleményeket. E válaszadók közül vannak olyanok, akiknek a gyermeke nem vett részt eddig ilyen tevékenységben (71 szülő), és olyanok is, akiknek már részesült

ilyen szolgáltatásban (37). Az alábbi felsorolásba összesítve kerültek be a válaszok, bármilyen rangsorolás nélkül.

- Segítség a legmegfelelőbb szak vagy iskola megtalálásában, amely idővel biztos megélhetést nyújt számára
- Felvilágosítás nyújtása iskolákról, szakokról, feladatokról, továbbtanulási lehetőségekről
- Tesztek, börszék szervezése, szakemberekkel való találkozások, gyakorlati bemutatók
- Iskola bemutatása és a körülmények, elvárások, bejutási követelmények és - átlagok, lehetőségek ismertetése
- A gyerek képességének megfelelően kapjon hasznos tanácsot az iskola, szakma kiválasztásáról
- A gyerek önismeretének növelése és a számára megfelelő szakma kiválasztásában való segítség
- A döntéshozatal segítése
- Iskolák meglátogatása
- Segítség a pályaválasztásban
- Beszélgetés a gyerek jövőjéről, céljairól
- Segítsen hivatást választani a gyermekemnek
- Felvilágosítás a reális elvárásokról, szakmák előnyeiről, hátrányairól, főbb tantárgyak terveiről
- Román nyelvű szakiskolák létesítése
- A pályaaorientációs szolgáltatások legyenek magas színvonalúak
- Abból a tantárgyból készítsék fel a gyermeket, amelyeket az adott szakmában felhasználnak
- Pontos tájékoztatást a hiányszakmákról, képzési lehetőségeket és az oktatási minisztérium kedvezményeit, juttatásait a versenyképességi szintre való emelésre
- Látogatások szervezése közintézményekben, vállalatoknál
- Minden gyerek részt kellene vegyen ilyen tevékenységen, ahol személyes segítséget kaphatnak a pályaválasztásban
- A pályaaorientációs szolgáltatások bővítése

Kérdés: *Hargita Megye Tanácsa és az illetékes szervek pályaorientációs tevékenységek újragondolásán dolgoznak. Kérjük, jelölje meg, hogy Ön milyen formában látná hatékonynak az ilyesfajta tanácsadást gyerekei számára (több válasz is lehetséges).*

21. ábra: a szülők által hatékonynak ítélt tanácsadási formák

A szülők leginkább a gyakorlatias bemutatókat, foglalkozásokat részesítenék előnyben a pályaorientációs tevékenységek során, ezt követi a különféle foglalkozások szakértőkkel, bemutatók, börzék, illetve tesztek.

KÖVETKEZTETÉSEK

A 8. osztály befejezése után a diákoknak komoly döntést kell meghozniuk, hiszen a középiskola, szakiskola nemcsak egy diploma megszerzésével jár, hanem megalapozza a szakmai beállítottságot. Ezért fontos az, hogy a gyerekek megfelelően válasszanak iskolát, szakot, amelyen továbbtanulhatnak. Ezt alátámasztják a diákok és a szülők válaszai is, hiszen ezt tartják a legfontosabbnak, a gyerek képességeinek felmérése mellett.

Mint ahogyan a felmérés eredményeiből is kitűnik, mind a diákok, mind a szülők **nagy érdeklődéssel fogadják és igénylik a gyerekek segítségét pályaorientációs tevékenységek keretében.** Fontosnak tartják, hogy e tevékenységek során **konkrét lehetőségeket mutassanak be, minden előnyt és lehetséges buktatót felvázolva,** hogy a diákok tudjanak mérlegelni az iskolák és szakmák között. **Ennek preferált módja a különféle szakmák bemutatása, az adott szakmában dolgozó szakember tapasztalatainak megosztása a diákokkal, beszélgetések, konkrét tanácsadások.**

A Hargita Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ hatáskörébe tartozik a pályaorientációs szolgáltatások biztosítása és az ilyen jellegű tevékenységek elvégzése a megye iskoláiban. A kérdőív eredményei azonban azt mutatják, hogy **e tevékenységek fokozására van szükség,** hiszen a beérkezett válaszok alapján **gyerekeknek körülbelül csak egynegyede kap** ténylegesen pályaorientációs **szakembertől segítséget.**

A válaszadó diákok csupán **19%-a** jelölte be, hogy **töltött ki már pályaorientációs tesztet, 15%-a,** vagy **vett már részt börszén,** és **27%-a beszélt tanácsadóval.** Ezeket az eredményeket a szülők válaszai is alátámasztják, **19%-a válaszolta** azt, hogy **a gyermeke töltött ki tesztet, 20%-a,** hogy **vett részt börszén,** illetve **28%-a,** hogy **beszélgetett tanácsadóval.** Ezzel szemben a válaszadó diákok legnagyobb hányada **osztályfőnöki óra** keretén belül **(68%)** és/vagy **szülőikkel való beszélgetés (53%)** során kaptak ilyen jellegű segítséget.

A cél nemcsak az, hogy az iskola legyen a gyerekek megfelelően kiválasztva, hanem az is, hogy lássanak lehetőséget egy-egy szakmában. Lássák, hogy a közép- vagy szakiskola elvégzése után milyen esélyekkel tudnak elindulni a munkaerőpiacon. Tehát több, szélesebb körű felvilágosításra van szükségük mind a diákoknak, mind pedig szüleiknek a döntés meghozatalához. A Hargita Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ e tevékenységekben központi szerepet vállalhat fel, ahová összefutnak az információk a megye oktatási intézményeiről, szakokról, követelményekről, illetve a megye és akár a környező megyék demográfiai, gazdasági helyzetéről. Ezeket figyelembe véve lehet

előrejelzéseket készíteni és a diákoknak tanácsot nyújtani elsősorban a hiányszakmákról, ezek elsajátításának lehetőségeiről, illetve a jövőbeni elhelyezkedés esélyeiről.

A diákok és szülők nagy elvárásokat támasztanak a pályaorientációs tevékenységekkel szemben. A nyílt kérdésekben olyanokat jelöltek meg, mint:

- **Iskola, szak megtalálása a gyerek képességeinek megfelelően.** Ehhez kellő információ megosztására van szükség az iskolák és szakok követelményeiről, bejutási esélyekről, iskolai körülményekről, tanárokról, egyéb lehetőségekről, kihívásokról.
- **Tesztek, börzék szervezése, szakemberekkel való találkozások, gyakorlati bemutatók akár a szakma, akár iskola szintjén.** A gyerekek számára fontos, hogy lássák a helyet, ahová szeretnének jelentkezni, vagy a szakmákat, amelyekre jelentkezhetnek. Az eredményekből bizonytalanságra lehet következtetni, nem tudják, hogy az általuk elképzelt szakok, iskolák után mit tudnak majd kezdeni a megszerzett tudással, illetve egyáltalán van-e esélyük bejutni az adott iskolába vagy szakra. Ezt a bizonytalanságot kellő információátadással kell kompenzálni, leginkább gyakorlati bemutatók révén, nemcsak a pozitív oldalt, hanem a buktatókat is. A válaszok alapján a diákok és a szülők is korrekt információkat szeretnének kapni, időben értesülni a kihívásokról.
- **A pályaorientációs szolgáltatások bővítésére, színvonalának növelésére van szükség.** E szolgáltatásoknak elsősorban egyéni segítséget kell kapniuk a gyerekek képességeinek, tudásának megfelelően ajánlva iskolát, szakot.

A sajtótájékoztatóval egybekötött konzultáción elhangzott javaslatok, következtetések

A felmérés eredményeinek bemutatására 2016. Május 18-án került sor, egy sajtótájékoztató keretén belül, amelyen lehetőség nyílt a tapasztalatok, vélemények, javaslatok megosztására is. A beszélgetésen elhangzottak alapján a következőket állapíthatjuk meg:

- A pályaorientációs tevékenységek fontosak, **rá kell erősíteni a diákok kompetenciáira**, önbizalmat adni nekik. A legnagyobb problémát kell orvosolják ezek a tevékenységek, vagyis azt, hogy **a diákok nem látják a hosszú távú célokat.**
- A szakoktatás fellendítése összhangban kell történjen a helyi gazdasággal. Tehát helyi szükségleteknek megfelelően kell kialakítani a helyi szakmunkásképzést is.

- Megállapítható, hogy általában **az iskolák törekszenek arra, hogy informálják a diákokat a lehetőségekről**. Megfigyelhető azonban, hogy a jól teljesítő tanulók az elméleti oktatás felé veszik az irányt és ilyen középiskolákban folytatják tanulmányaikat. Azonban a többi diák körében nem annyira népszerű az elméleti oktatás, így számukra egy-egy szakma elsajátítását kell felkínálni. **A szakmákkal szervezett programok keretén belül ismerkedhetnek meg**, ilyen például az „Élő Könyvtár” program, ahol szakemberek találkoznak személyesen a diákokkal. A diákok választásában nem elegendő csak a 8. osztályos korban egy kis felvilágosítást nyújtani. Sokkal **hasznosabb és célravezetőbb lenne, a gyerek kompetenciájának megfelelően már a korai iskolai években elkezdni a szakmai nevelést**, a nyugat-európai modellek szerint.
- A neveléshez, pályaválasztási tanácsadáshoz minden iskolának kell legyen jól kidolgozott pályaaorientációs terve.
- **Hasznos lenne visszavezetni az oktatásba a műhelyi munkákat, technikai órákat**, amely keretén belül nemcsak praktikus megoldásokat oktatnának, hanem konkrétan ki is próbálhatnak egy-egy szakmai tevékenységet. Figyelembe kell venni, hogy **8. osztályos**, tehát 14-15 éves **gyerekekről van szó, akiknek egy-egy szakmáról, tevékenységről kevés elképzelése van**. Előbb **ki kell próbálják, bele kell kóstoljanak a szakmai tevékenységekbe**, meg kell ismerniük a folyamatokat. **Bele kell lássanak a részletekbe, ne csak a felszín mutassák meg nekik**. Csak ezután fogják megszeretni a szakmát, és tudnak döntést hozni a jövőbeni folytatásról.
- Még mindig **sok elméleti oktatás van és a jól teljesítő diákok inkább ezt választják**. Felmerül a kérdés, hogy a gyengébben teljesítő diák senkinek sem kell? **Az iskolák és a munkaerőpiac kiválasztja a jobban teljesítőket**, holott egyáltalán nem biztos, hogy a gyengébben teljesítő diák nem lehet hasznos. Csupán csak más területen tud érvényesülni, mint amit az adott iskola nyújt neki. **Jelenleg az oktatási rendszer egységesen méri fel a gyerekek tudásszintjét** és ezt hasonlítja össze. A jövőre való tekintettel **a gyerekeket célirányosan kellene fejleszteni**. Éppen ezért fontos, hogy a **kompetenciáik, érdeklődési köreik mentén tudjanak a diákok választani szakmát**, továbbtanulási lehetőséget. **Abban fejlődjenek, amiben jók**.

TOVÁBBI LÉPÉSEK

Figyelembe véve a felmérés eredményeit, a beérkezett véleményeket a diákoktól és a szülőktől, a jó eredmény eléréséhez az alábbi lépéseket javasolt megtenni:

- **A pályaaorientációs tevékenységek újragondolása, fokozása az iskolákban, e szolgáltatás színvonalának növelése a Hargita Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ hatáskörébe tartozik.** Az igényeknek megfelelően át kell alakítani, meg kell reformálni a pályaaorientációs szolgáltatásokat. Minden iskolában szakemberek bevonásával erre irányuló komplex felmérő tesztek, beszélgetéseket kell szervezni, hogy a diákok a megfelelő információkat kaphassák meg döntéseik meghozatalához.
- Az erre irányuló programokat úgy kell kialakítani, hogy **a lehető legtöbb szakembert, vállalatot, intézményt** lehessen **bevonni**, amely gyakorlati bemutatókon keresztül ad át információt egy-egy szakmáról. Ezt minden Hargita megyei iskola kell hogy jelezze a Hargita Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központnak, hogy milyen szakmában érdekeltek a 8. osztályos diákok, az igényeknek megfelelően ezt meg kell szervezni.
- A Hargita Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ aktívabb szerepet kell vállaljon a megyei tanáccsal és **a helyi önkormányzatokkal közösen az iskolák és a vállalatok közötti együttműködések kialakításában, a közös munka ösztönzésében.**
- A program keretében több, akár megyei szintű **börzét, találkozót kell szervezni, illetve** kisebb, településszintű **beszélgetést szakemberek bevonásával a lehető legtöbb területről.** Ahogyan a szülők válaszaiból is kiderül, a megyei tanácsnak közben kell járnia annak érdekében, hogy több **gyakorlati bemutatóra (a válaszadók 55%-a), foglalkozásra (46%), bemutatóra (35%), illetve börzére (34%)** kerüljön sor.
- A gyakornoki és önkéntességi programhoz hasonlóan célszerű lenne elindítani egy olyan programot, amellyel **nemcsak egy-egy vállalat vagy intézmény meglátogatása lenne a cél, hanem a diákok aktívan részt is vehetnek a munkában,** a törvény keretein belül.

Ábrajegyzék

1. ábra: A válaszadók anyanyelv szerinti eloszlása	4
2. ábra: A válaszadók neme szerinti eloszlás	4
3. ábra: A szülők iskolai végzettsége	4
4. ábra: A tanácsadásban részesülő diákok aránya és anyanyelv szerinti eloszlásuk	5
5. ábra: A tanácsadásban részesülő diákok aránya települések szerint	5
6. ábra: Hol kaptak pályaválasztási segítséget?	6
7. ábra: Hol kaptak pályaválasztási segítséget?(etnikai leosztásban)	7
8. ábra: Hol kaptak pályaválasztási segítséget településenként?	8
9. ábra: A képességek és a célok ismerete	9
10. ábra: A képességek és a célok ismerete annak függvényében, hogy részesültek-e pályaaorientációs szolgáltatásban	9
11. ábra: A válaszadók által megjelölt személyek fontossági sorrendje, akik befolyásolják véleményükkel a pályaválasztásukat	10
12. ábra: A pályaaorientációs tevékenységekkel szembeni elvárások	11
13. ábra: A válaszadó szülők anyanyelv szerinti eloszlása	13
14. ábra: A szülők nem szerinti eloszlása	13
15. ábra: A pályaaorientációs tanácsadásban részesülő gyermekek aránya a szülők etnikai eloszlása alapján	13
16. ábra: A válaszok eloszlása aszerint, hogy a szülők igényelnének-e pályaaorientációs tevékenységeket a gyermekük számára, összesen és anyanyelv szerinti felosztásban	14
17. ábra: Abban az esetben, ha nem részesült gyereke ilyen szolgáltatásban, igényelné-e?	14
18. ábra: A válaszadók jelölései arra a kérdésre, hogy gyermekeik hol kaptak pályaválasztási segítséget. Csak azok, akiknek a gyermeke részesült ilyen tevékenységben	15
19. ábra: Milyen fajta tanácsadásban részesültek a gyerekek a szülők etnikuma szerint?	16
20. ábra: A szülők elvárása a pályaaorientációs tevékenységekkel szemben	17
21. ábra: A szülők által hatékonnak ítélt tanácsadási formák	19

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: A diákok válaszainak eloszlása települések szerint

Kérdés: A pályaorientációs szolgáltatások sokfélék lehetnek: például segíthetnek, hogy megismerd magad, a választható szakmákat, a munka világát vagy azt, hogy milyen képzéseken vehetsz részt. Kaptál-e már ilyen segítséget másoktól?

Település	Igen	Nem	Lakhely szerinti válaszadók összesen	Igen %	Nem %
Etéd	5	5	10	50%	50%
Szentábrahám	6	1	7	86%	14%
Tusnádfürdő	2	0	2	100%	0%
Balánbánya	30	1	31	97%	3%
Bélbor	7	0	7	100%	0%
Borszék	7	2	9	78%	22%
Fenyéd	4	0	4	100%	0%
Kápolnásfalva	7	0	7	100%	0%
Csíkcsicsó	7	0	7	100%	0%
Csíksgyörgy	15	1	16	94%	6%
Gyergyócsomafalva	15	0	15	100%	0%
Gyergyóholló	4	0	4	100%	0%
Korond	16	3	19	84%	16%
Csíkkozmas	0	6	6	0%	100%
Székelykeresztúr	30	6	36	83%	17%
Csíkdanfalva	8	0	8	100%	0%
Székelyderzs	3	0	3	100%	0%
Oroszhegy	12	1	13	92%	8%
Gyergyóditró	12	5	17	71%	29%
Felsőboldogfalva	10	1	11	91%	9%
Szépvíz	12	0	12	100%	0%
Galócás	3	3	6	50%	50%
Gyergyószentmiklós	27	2	29	93%	7%
Gyergyóalfalu	13	5	18	72%	28%
Gyergyószárhegy	9	0	9	100%	0%
Csíksgyörgy	7	0	7	100%	0%
Lövete	11	0	11	100%	0%
Gyimesközéplak	15	3	18	83%	17%
Gyimesfelsőlak	11	0	11	100%	0%
Farkaslaka	6	4	10	60%	40%
Csíkmadaras	2	5	7	29%	71%
Homoródszentmárton	4	5	9	44%	56%

Település	Igen	Nem	Lakhely szerinti válaszadók összesen	Igen %	Nem %
Homoródalmás	4	0	4	100%	0%
Csíkszereda	98	20	120	82%	17%
Csíkszentmihály	8	1	9	89%	11%
Bögöz	12	2	14	86%	14%
Oklánd	3	0	4	75%	0%
Székelyudvarhely	96	16	112	86%	14%
Kászonaltíz	10	0	10	100%	0%
Galambfalva	10	1	11	91%	9%
Parajd	14	3	18	78%	17%
Csíkrákos	5	0	5	100%	0%
Gyergyóremete	19	2	21	90%	10%
Románandrásfalva	4	0	4	100%	0%
Csíkszentkirály	4	2	6	67%	33%
Csíkszentdomokos	18	0	18	100%	0%
Csíkszentmárton	7	0	7	100%	0%
Csíkszentsimon	10	2	12	83%	17%
Csíkszentimre	7	0	7	100%	0%
Salamás	10	3	13	77%	23%
Máréfalva	6	1	7	86%	14%
Újszékely	7	0	7	100%	0%
Siménfalva	8	4	12	67%	33%
Gyergyóvárhegy	6	0	6	100%	0%
Gyergyóújfalu	14	2	16	88%	13%
Csíkszenttamás	3	6	9	33%	67%
Maroshévíz	34	8	42	81%	19%
Gyergyótölgyes	9	2	11	82%	18%
Tusnád	1	6	7	14%	86%
Kányád	3	1	4	75%	25%
Székelyvarság	5	0	5	100%	0%
Szentegyháza	9	0	9	100%	0%
Zetelaka	26	1	27	96%	4%

2. sz. melléklet: A diákok válasza településenként

Kérdés: Ha kaptál már ilyen segítséget, kérünk, jelöld be, hol (több válasz is lehetséges)

- beérkezett válaszok száma -

Település	1 – Pálya- választási börze	2 - Iskolai tanácsadó (pályaorientációs felelős)	3 - Iskolai óra keretében (pl. osztályfőnöki óra)	4 - Látogatás középiskolai nyílt napokon	5 - Önsimereti beszélgetés iskolapszichológussal, tanárral	6 - Beszélgetés szülővel- hozzátartozókkal	7- Pályaorientációs teszt	8 - Egyéb tanácsadó...
Etéd	1		1			2		3
Szentábrahám			5			3		
Tusnádfürdő			2	1		1		
Balánbánya		13	5	1	22	4	13	9
Bélbor		4			2			1
Borszék			4		1	3		1
Fenyéd			4			3	4	
Kápolnásfalu		2	6		1	5	2	
Csíkcsicsó	5		6		4	4	3	
Csíkszentgyörgy			13		3	12	3	
Gyergyócsomafalva		1	15	1	3	8	3	
Gyergyóholló		4	4		1	1	4	
Korond	1	10	15		2	9	6	
Székykeresztúr	2	13	18	1	7	18	5	1
Csíkdánfalva		5	6		4	2		
Székyderzs	3	1	2			1	2	
Oroszhegy		2	10			3		1
Gyergyóditró	3	3	8		1	6		
Felsőboldogfalva			10	1	1	5		
Szépvíz		5	8		4	5	2	
Galócás		1	1	1	1			
Gyergyószentmiklós	2	11	21	1	6	12	6	
Gyergyóalfalu	2	1	8	1	3	6	1	

Település	1 – Pálya- választási börze	2 - Iskolai tanácsadó (pályaorientációs felelős)	3 - Iskolai óra keretében (pl. osztályfőnöki óra)	4 - Látogatás középiskolai nyílt napokon	5 - Önsimereti beszélgetés iskolapszichológussal, tanárral	6 - Beszélgetés szülőikkel- hozzátartozókkal	7- Pályaorientációs teszt	8 - Egyéb tanácsadó...
Gyergyószárhegy	1	1	9		2	6		1
Csíkszentlélek	7	4	7		4	6	6	1
Lövéte		8	11			2		
Gyimesközéplek			15		6	8	9	
Gyimesfelsőlok	3	3	7	1	3	3	1	
Farkaslaka			5			4		
Csíkmadaras			1	1		2		1
Homoródszentmárton			3		1	2		
Homoródalmás		1	4		1	2		
Csíkszereda	59	23	59	17	32	59	18	3
Csíkszentmihály			8			4		
Bögöz			12		12	12		
Oklánd			3		1	2		
Székelyudvarhely	1	28	78	4	39	61	16	4
Kászonaltíz		1	8		10	9		
Galambfalva		7	5		2	2	2	1
Parajd			9		4	8	1	2
Csíkrákos		5	5		5	5		
Gyergyóremete	2	9	11	12	16	18	7	
Románandrásfalva	3	4	3	3	4	3	3	
Csíkszentkirály			2			3		
Csíkszentdomokos		8	17		11	10		1
Csíkszentmárton	4		6	2	5	3	1	
Csíkszentsimon		2	6	1	3	9	6	
Csíkszentimre	7		2			5		
Salamás		1			6			3
Máréfalva		5	4		1	1		
Újszékely			5	2	2	4		

Település	1 – Pálya- választási börze	2 - Iskolai tanácsadó (pályaorientációs felelős)	3 - Iskolai óra keretében (pl. osztályfőnöki óra)	4 - Látogatás középiskolai nyílt napokon	5 - Önsimereti beszélgetés iskolapszichológussal, tanárral	6 - Beszélgetés szülőkkel- hőzátartozókkal	7- Pályaorientációs teszt	8 - Egyéb tanácsadó...
Siménfalva	2	1	4	2	2	4	1	
Gyergyóvárhegy		6			6			5
Gyergyóújfalu	1	2	8	1	5	7	1	
Csíkszenttamás			2			2		
Maroshévíz	7	14	12	15	14	13	12	2
Gyergyótölgyes		6	1	1	1	2	5	
Tusnád			1			1		
Kányád	1		3			2		
Székelyvarság			3	1	1	4		
Szentegyháza		1	5		7	4		
Zetelaka	1	1	22			22	11	1

ELJÁRÁS

Cím	Kutatási beszámoló – Pályaorientáció Hargita megyében
Hivatkozás:	-
Jogi alap:	-
Stratégia / program	Hargita megye ifjúsági stratégiája 2015-2020
HMT-határozat/az elnöki rendelet száma és kelte:	
Illetékes struktúra:	Elemző Csoport
A végleges jelentés kelte:	2016.06.14
Korábbi jelentések a témában:	
A témában folytatott konzultáció:	Az Elemző Csoport honlapja http://elemzo.hargitamegye.ro